

מדינת ישראל
הכנסת

ש.פ.

פרוטוקול מס' 32 / א'

מישיבת ועדת הכנסת, שהתקיימה בתל-אביב ביום ד',
ו' באייר תשט"ז, 17.4.56, בשעה 11.30.

חברי הוועדה

נוכחי:

ב. אזניה - היו"ר
ע. איכילוב
ד. הקטין
ש. יוניצ'מן
א. גדינברג
א. כהן
ד. ליבשיץ
מ. נורוק
ג. ניר
מ. סנה
י. עבאס
א. רמז
ש. שורש

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת
מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ב. אזניה:

למזכיר הכנסת, מר רוזטי, הצעה ואנו

נדרון לפיה.

מ. רוזטי:
ודאי שמעתם כי ביום א' חתקיים ישיבת הכנסת, ובה יוגש החוק "יהב מגן".
אשר להצעת החוק, הממשלה הבטיחה מצדה לשלוח את ההצעה לבתייהם של חברי הכנסת, וזאת בהקדם האפשרי. אולם עקב חקונים טכניים של החוק, יתכן והמשלוח של החוק יתאחר. מכל מקום, תוכן החוק, פחות או יותר, ידוע. על הוועדה הזאת להחליט לשחרר את החובה להגיש את החוק הנ"ל תוך 48 שעות.

הואיל וחברי הכנסת לא מן הנמנע שירצו להישאר בירושלים יותר מדי זמן, הרי שוב חצמירך ועדת הכספים לשחרר את חובת ההגשה של החוק לקריאה בינה ולישיית תוך 24 שעות, וכך להחיר לוועדה לספל בחוק לפני הקריאה הראשונה.

ע. איכילוב:
נושא החוק, אני חושב, ידוע לכולם, גם המסיבות ידועות לכולם, ואני מצדי, מחוץ רצון לדאוג שהכנסת לא תהרוס את הסדרים של הפרוצדורה, הבעתי את משאלתי בפני חברי, אשר הוא גם חבר הנשיאות, חבר הכנסת אריאב, ובקשתיו שיטרידו אותנו ליום ה' למליאת הכנסת, לשעה-שעתיים, לקריאה ראשונה, וזאת על מנת לא להסמיק, בפעם הראשונה, את ועדת הכנסת מבלי לראות את הצעת החוק. ואכן לחצתי בעניין זה על חבר הכנסת אריאב.

חבר הכנסת אריאב אמר לי שהצעת החוק אינה מוכנה ויש חשש שוועדת הכספים חיסרד ביום ששי, מבחינה פרוצדורלית הדבר נלחץ אל הקיר. ולכן אני מציע שאנו נגיד, פה אחד, שכל ההצעה הזו אינה טובה; אם זה כה בוער, אזי יש לגמור את החוק בהקדם האפשרי. אני מבין כי מבחינה זו אין לנו ברירה אלא להסמיק את ועדת הכספים לדון בהצעת החוק עוד לפני שהכנסת תדון על כך.

אני מסכים שנוריד את החובה להגשת החוק תוך 48 שעות לקריאה ראשונה, וכך נוריד את 24 שעות לקריאה שניה ושלישית. הזמן דווקא משום שהקונגרס יפתח ב-24 לחודש זה.

ועתה, ברצוני לגעת בנקודה רגישה בעניין זה: הואיל ולא נהגנו עד היום לעבוד בימי ראשון שבשבוע, משום שמטחפנים אחנו חברי כנסת נוצרים ומוסלמים, הריני מציע שנכתוב שאנו נקיים ישיבת כנסת במוצאי יום ראשון בשעה 4 אחר הצהריים.

ואשר למספר שעות הדיון: ידוע לכולם מהו המצב המטחוני בו אנו נתונים כיום, לכן אני הייתי אחד החותמים על הבקשה שהוגשה ליו"ר הכנסת לקרוא לישיבה מיוחדת של הכנסת. אך אם הממשלה קוראת בעצמה את הכנסת, הריני לבקש להכניס לסדר היום את הבעיה הבטחונית. את בקשתנו הגשנו עוד בהיות הפדאיון בארץ. ידוע לי שהממשלה דנה על כך. והיה, אם הממשלה תמסור הודעה, הרי ממילא מחקיים ויכוח על כך.

מ. רוזטי:
ביום ה' בבקר תחליט הממשלה אם תמסור הודעה ואם לאו.

ע. איכילוב:
הפניה החוקית בקשר עם קריאת הכנסת או העמדת הסעיף הבטחוני, חוקפה קיים גם אם הממשלה אינה מוסרת הודעה. אולם, אני אינני מביא כאן את

ענין הפטיציה, אלא ביחס לשעות הדיון הרי שעלינו להבטיח את האפשרות של שני הדיונים - בעיית יהב מגן ובעיית המצב הבטחוני.

ועתה, ברצוני שיו"ר הכנסת היקר, ישמע אותי: נאמר לי כי הואיל ועולה הצעת החוק יהב-מגן, הרי ממילא חתיה זו הזדמנות לדון על בעיות מדיניות-בטחוניות. אשר לבעיה הכספית, אני מניח, שלא יהיה איש אשר יערער על כך; יכול להיות שיגידו ש-50 מיליון לירות זה מעט, או יהיו כאלה שיגידו ההיפך, אולם לעצם הבעיה לא יהיה ויכוח. הויכוח יהיה, כיצד יילקח הכסף. לדעתי, אין לערבב ויכוח עם הבעיה המדינית-הבטחונית. אני אומר, כי צריכה להיות הפרדה בין הדיון הענייני, כיצד לגבות את ה-50 מיליון לירות ובין המצב המדיני-הבטחוני. לכן אני מציע שתי ישיבות, מ-4 עד 7 בערב, ומ-8 עד 11 בלילה, ובזה הננו פונים ליו"ר הכנסת ומבקשים ממנו שיפריד בין הדיון המעשי של החוק ובין הויכוח המדיני-הבטחוני.

שש יוניצ'מן:

אני חושב שאם דנים בעניינים חשובים, אזי אין צורך למהר. ופה אני טוען כי הישיבה של היום היא בלתי-חוקית. בחקנון כחוב בפירוש כי בחקופת פגרת הכנסת, קורא יו"ר הכנסת ישיבה ולא ועדת הכנסת.

ביחס להצעת החוק, ברצוני לומר כי טוב לחבר הכנסת איכילוב שהוא יודע את החוק. לי יש רושם שהממשלה אינה יודעת מהו החוק. לו הממשלה היחה יודעת את החוק, כי אז היחה קוראת את הכנסת לפני 22 לחודש, יום פתיחת הקונגרס.

קשה להביע דעה לעצם החקציה הזו. שמענו ממר רוזטי שהוא עודנו לא יודע מה תהיה ההגדרה של חלוקת חקציה זה. גם הטריים אינם יודעים את החוק. לא ידוע לנו כמו כן, מתי נקבל את החוק. הקונגרס יפתח ביום ג'; לא מן הנמנע שההלוויה של טוקולוב ז"ל תהיה לפני הקונגרס. לכן חושבני שבימים 22 ו-23 לחודש זה לא יהיה סיפק בידיונו לגמור חוק זה. רצוני לבקש לברר אם תהיה האפשרות לקיים את ישיבות הכנסת בזמן הוועדות של הקונגרס.

ביחס לפניית 24 חברי כנסת לקרוא לישיבת כנסת, בהחאם לחקנון, יכולים להסכים על הצורך של הטלת המס, ולא לצורך הבעיה המדינית הבטחונית של המדינה. אנחנו צריכים לדון לפי היסודות של הפרלמנט; אם 24 חברי כנסת דורשים דיון על המצב הבטחוני והמדיני, זה צריך להינתן להם.

זאת ועוד: הגטנו הודעה ^{התקפה} ליו"ר הכנסת, בה דרשנו תיקון חוק ההסתננות. זה לא יקח זמן רב אלא כמה רגעים. הריני לבקש להכניס גם סעיף זה לסדר-היום של הכנסת.

יו"ר הכנסת י. ספרינצק:

צריך לעטות הכל טעל כל הדברים הללו נחליט במסך שני הימים - 22 ו-23. אני מקווה שנגמור בשני ימים אלה.

בנוגע ליהב מגן, יהיה ויכוח לעצם צורך הטלת המס, זה יהיה ענין של עבודת הוועדה.

אנו יודעים שיש חקנון, אולם אמרנו שוועדת הכנסת חשב וחדון כיצד למזג את שני הסעיפים הללו.

הממטלה חטב וחחליט על החוק, אולם השאלה היא מי יפתח בישיבה, אולי אמר נכון חבר הכנסת איכילוב, שיט להפריד בין הנוטאים, יהב מגן לחוד והמצב המדיני-הבטחוני לחוד.

וטוב ברצוני לציין, כי אנו לא שכחנו את החקנון, מכיון שזכרנו אותו אנו מציעים למזג את שני הסעיפים יחד.

מ. סנה:
אני רואה שהוועדה יט לה תפקיד לקבוע סדר לדיון על יחב-מגן ועל המצב הבטחוני, ושזה לא ייכנס יותר מאוחר מאשר צהרי יום ב'.

אם
אני מציע גם כן הפרדה בין/הממטלה תמסור הודעה ובין אם לא.

פוליטיות
אני מבין שיט הצעות/לסדר-היום, סל הצרכים הכלליים, ויש הצעה של "חירות" ושל מק"י. אני מציע שאם הממטלה מוסרת הודעה, אזי אין מקום להצעות לסדר-היום, אז הסיעות חבטלנה דעתן במסגרת ההודעה מטעם הממטלה; ובמקרה שהממטלה לא תמסור הודעה אז ההצעות תעמודנה לסדר היום. יותר נוח לנו שהממטלה תמסור הודעה, ואם לא - שתינתן אפשרות להעלות הצעות לסדר-היום עם ההנמקות.

אני מציע שתהיינה שתי ישיבות ביום א' וישיבה ביום ב' בבקר, ושוועדת הכספים תוכל להכין את החומר לקריאה שניה וטליטית. קריאה שניה וטליטית תקח מעט זמן.

אני מציע שלדיון הכספי על יחב-מגן יוקדשו 4 שעות, ולדיון הפוליטי 6 שעות.

א. כהן:
אני לא הייתי בפתיחה. אני מבין שיט כאן שני עניינים, האחד - שהממטלה החליטה עליו לקרוא את הכנסת ביום א', והשני - להגביל את עצמנו בזמן. אני מבין שזה כרוך בעבודת ועדת הכספים לפני שתהיה קריאה ראשונה.

לגבי מה שהממטלה החליטה, אינני יכול להגיד הרבה. יש לי רושם שהממטלה בעצמי לא מהרה בזה, כי אם היחה ממהרת אז היחה קוראה את הכנסת ביום ה' זה. אבל לגבי פטורי ועדת הכספים להתחיל בעבודה לפני הקריאה הראשונה, לדעתי זוהי פגיעה בנוהל הפרלמנטרי. על מה תדון ועדת הכספים? אם היא תדון על המצב הבטחוני וכו', אז היא תמלא תפקידה זה, אולם דבר זה נוטל את כל החשיבות של הקריאה הראשונה.

כיון שהכנסת תחכנס ביום א' בשעה 4 אחה"צ, אז אולי אפשר למצוא דרך שוועדת הכספים תעבוד ביום א' בערב על מנת שביום ב' תהיה הקריאה השניה והטליטית.

הי"ר ב. אזניה:
יש לנו מסורת שאין עליה ערעור בנוגע לסכום הרבה יותר גדול כמו של יהב מגן, והוא החקציב כולו שוועדת הכספים עבדה עליו.

אנו לא צריכים להטיל על עצמנו מורא ופחד בענין זה. אנו נוהגים כך כל השנים. אני לא זוכר מטנת 1951 חקציב אשר בו לא דנה ועדת הכספית לפני שדנה עליו הכנסת. אין בזה מטום הבדל.

ג. ניר-רפאלקס:

רבותי, אינני רואה מטום אסון טאנו
הולכים בדרך זו. ביום א' נוכל לקיים
שלוש ישיבות של הכנסת; אפשר להתחיל בטעה 9 בבוקר.

אני מציע לקבל את הצעת חבר הכנסת איכילוב -
להפריד בין הנושאים עליהם נצטרך לדון. אני מתנגד להצעת "חירות"
בענין המסתננים. דבר זה נידון בוועדה החוקה, חוק ומשפט, ואף
היחה טאילתה לטר המספטים.

שני טעיפים עומדים על סדר היום - יהב-
מגן והמצב הבטחוני.

אשר לחוק יהב-מגן, ברצוני לומר מדוע
הוא מתאחר: גם בממטלה יש מפלגות ומטום כך זה מתאחר.

אני מציע טלקריאה ראטונה נקציב טעחיים
לדיון כללי על החוק, לאחר מכן טט טעות למצב הבטחוני, ועוד טעה-
טעחיים נקציב לקריאה טניה וטליטיה.

באטר להתיר לוועדה הכנסת לטפל בחוק לפני
הקריאה הראטונה, רצוני לומר כי אם מותר לעטוח זאת לפי התקנון,
אזי מדוע לא נעטה זאת?

היו"ר ב. אזניה:

אני חוטב טאנחנו יכולים לעטוח את חלוקה
הזמן כך: מ-4 עד 7 בערב אנו נקדיט ליהב-
מגן, כלומר טעחיים לדיון כללי. באטר לוויכוח הפוליטי אני מציע
טאנו נקדיט 4 טעות.

ג. ניר-רפאלקס:

אם 25 חברי כנסת מבקטים יטיב כנסת
הרי אין זאת אומרת טיהיה דיון; זה אומר
כי אם מיטהו יבוא עם הצעה, אזי הכנסת תחליט מה שתחליט, על כך
צדק חבר הכנסת טנה, טאם תהיה הודעת הממטלה הרי טיהיה דיון, ואם
לאן - יהיו הצעות לסדר היום, לאחר מכן תהיה הצבעה אם לדון או לא
לדון.

ט. יוניצ'מן:

ברצוני להזכיר לחברים, כי אנו החלטנו
ביטיבת הכנסת על התקנון, טכטקוראים 26
איט ליטיבת הכנסת, הרי מוכרחים לקרוא יטיבת הכנסת, ואין זאת אומרת
טיטיבה זו חימטך 5 רגעים בלבד. ולכן אני אומר, טאם הממטלה לא
חתן הודעה, אזי לא יהיה מטום אסון אם יהיה היום בירור טמגיטי
ההצעה ידברו חצי טעה. אולם נניה טהממטלה חתן הודעה, אזי אין מה
להגיד לנציגי המפלגות היוטבות בממטלה. אבל כאטר מקציבים טעחיים
לדיון הכללי על החוק, לדעתני זמן זה אינו מטפיק; זה מעט מדי.
לא חמיד הדרך הקצרה ביותר היא הטובה. יכול מיטהו מחברי הכנסת
להופיע עם 50 הסחייגויות. חוטבני טטאלה זו היא חטובה למדי והיא
גם דוחקה. הבעיה היא כיצד להוציא 50 מיליון לירות.

לדעתני, בטני הימים, 22 ו-23 לת.ז., יש
זמן יותר מ-10 טעות. אם הענין הוא כה רציני, הריני להציע לנצל
את הזמן העומד לרטוחנו למטך יומיים אלה.

אני מטכים ל-6 טעות לוויכוח המדיני, באם
יהיה, זאח"כ עוד 6 טעה לוויכוח הכללי על יהב-מגן.

ע. איכילוב:
אשר לצד הסכמי של הזמן. לפני שנתיים
יטבנו להחליט לקיים את ישיבות הכנסת ללא
הפסקות, אולם הוברר לנו כי סדר זה מופרע ע"י סדר עבודתן של
הקצרות, לא יחכן שהקצרות העבודה ללא הפסקה.

חושבני, כי אם נקדיש 4 טעות ליהב-מגן
הרי זמן זה לא יספיק משום שזה מטחלב עם בעיה מס-הכנסה. וגם
לזיכוח המדיני לא מספיקות 4 טעות לדיון.

אם אנו מביאים 3 הצעות לדיון על המצב
הבטחוני-המדיני, הרי קיימת אפשרות שטר החוץ יענה אם לדון או לא
לדון; אולם קיימת אפשרות אחרת - אם ידונו או לא ידונו, ואז
ידבו כל אחד טני רגעים, ולאחר מכן יחליטו מה שימצאו לנכון.
אני אינני נכנס לטיקולה של הממשלה מה יהיה עדיף לה. לכן אני
אומר שצריך לדעת זאת למפרע.

עכשיו אני אומר, באם הקואליציה חחליט
שלא יהיה דיון ושלא תהיה הודעת הממשלה, הרי אני אומר כי בעיה זו
היא קשה ואיננו יכולים להחליט עליה חוץ 5 רגעים. על כן אני אומר
שאנו לא נדון על כך ונשאיר זאת להחלטתה של גטיאוח הכנסת.

ועוד אני אומר: אל נחליט כעת אלא במקרה
שלא תהיה הודעה של הממשלה חקרא ועדה הכנסת יטיבה טניה ביום א'.

מ. סנה:
אני מציע שההסמכה הזאת חלה על מקרה דנן.

היו"ר ב. אזניה:
החלטה טניה היא, שאנו דנים על יהב מגן
לחוד ועל המצב המדיני לחוד. השאלה היא:
כמה זמן נקדיש לדיונים אלה. חושבני כי בענין זה אין צורך להפריז.

ה צ ב ע ה

- בעד ההצעה להקדיש 3 + 6 טעות - רוב
- בעד ההצעה להקדיש 4 + 6 טעות - מעוט
- בעד ההצעה להקדיש 6 + 6 טעות - מעוט

הוחלט להקדיש 3 + 6 טעות לדיונים על חוק יהב-מגן
ועל המצב המדיני-הבטחוני.

הוחלט כך במקרה והממשלה חמסור הודעה.
אם לא חמסור הודעה, אזי אני מציע שרשות הדיבור חינוח לכל אחד
בחנאי שהממשלה חסכים לדיון. כל אחד ידבר 5 רגעים אם הממשלה
חסכים. והיה, אם לא חסכים, אזי אני מציע 10 רגעים - זנהי הצעה -
יינחנו לכל אחד מהמציעים.

ע. איכילוב:
במקרה שהממשלה לא חמסור הודעה, אני מציע
שוועדה הכנסת חטב ביום א' בטעה 3 אחה"צ.

ועדה הכנסת
17.4.56

- 7 -

ט.פ.

מה עם ההצעה שלנו לחיקוק חוק ההסתננות?

ט. יוניצ'מן:

נדון על כך בישיבת הוועדה ביום א'.

היו"ר ב. אזניה:

הישיבה נבעלה בטעה 12.30